

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Bart

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 16. avgust 2023.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca

Vard Ferdinanduse

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagendra

PRETRESNI PANEL II Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel), na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Tok postupka vezan za periodično preispitivanje mere pritvora određene Kadriju Veseljiju (u daljem tekstu: g. Veselji ili optuženi) detaljno je izložen u ranijim odlukama o istom pitanju. U nastavku su izložena relevantna zbivanja u postupku posle 16. juna 2023, kada je doneta deseta odluka o preispitivanju mere pritvora (u daljem tekstu: deseta odluka o pritvoru).¹
2. Dana 26. jula 2023, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je izjašnjenje za potrebe jedanaestog preispitivanja mere pritvora određene g. Veseljiju (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).²
3. Dana 7. avgusta 2023, odbrana g. Veseljija (u daljem tekstu: Veseljijeva odbrana) obavestila je panel da se g. Veselji odriče prava da se mera pritvora koja mu je određena preispita do isteka roka od dva meseca.³
4. Suđenje g. Veseljiju i saoptuženima se nastavlja.

¹ F01609, pretresni panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju/, 16. jun 2023.

² F01703, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Kadri Veseli* /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene Kadriju Veseljiju/, 26. jul 2023.

³ F01715, specijalizovani branilac, *Veseli Defence Notification of Detention Review Waiver* /Obaveštenje Veseljijeve odbrane o odricanju od prava na preispitivanje mere pritvora/, 7. avgust 2023, s prilogom 1.

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

5. Tužilaštvo navodi da su sudija za prethodni postupak, panel Apelacionog suda i ovaj panel u više prilika zaključili da je pritvor g. Veseljija opravdana mera.⁴ Tužilaštvo tvrdi da od donošenja poslednje odluke o preispitivanju mere pritvora određene g. Veseljiju nije došlo do promena okolnosti koje bi nalogale donošenje drugačijeg zaključka.⁵ Po mišljenju tužilaštva, kako suđenje odmiče, g. Veselji će dobijati pristup sve većoj količini osetljivih informacija o svedocima, usled čega je još veća potreba da aktuelne mere zaštite ostanu na snazi.⁶ Na kraju, tužilaštvo tvrdi da se nijednom drugom merom osim pritvora ne mogu u dovoljnoj meri umanjiti date opasnosti,⁷ kao i da je mera pritvora i dalje srazmerna.⁸

III. MERODAVNO PRAVO

6. Za odlučivanje o predmetnom pitanju merodavni su član 41 Zakona i pravila 56 i 57 Pravilnika, i te pravne odredbe su detaljno opisane u ranijim odlukama. Panel će te kriterijume primeniti i u ovoj odluci.⁹

IV. DISKUSIJA

7. Panel smatra da bi najpre trebalo razmotriti zahtev g. Veseljija da se odrekne prava da se mera pritvora preispita do isteka roka od dva meseca. Panel podseća da, prema članu 41(10), sve do pravosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu,

⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 1.

⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 6.

⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 9, 13-14, 19-20, 25.

⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 21-25.

⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-29.

⁹ V. između ostalog, F00576, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review Decision and Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija/, 23. novembar 2021, poverljivo, stav 41, i izvori na koje se tamo upućuje. Javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00576/RED.

po isteku roka od dva meseca od donošenja poslednjeg rešenja o pritvoru, panel koji postupa u predmetu "razmatra da li još uvek postoje razlozi za pritvor i izdaje rešenje kojim se pritvor produžava ili ukida". Formulacija "panel razmatra" podrazumeva da panel *mora* da razmotri razloge za pritvor i o tome donese odluku svaka dva meseca.¹⁰ Stoga će panel, bez obzira na to što se g. Veselji odrekao tog svog prava, u skladu sa članom 41(10) razmotriti da li i dalje postoje okolnosti na osnovu kojih je određen pritvor.¹¹

8. Svrha dvomesečnog preispitivanja mere pritvora prema članu 41(10) jeste da se utvrdi da li i dalje postoje razlozi za zadržavanje u sudskom pritvoru.¹² Promene okolnosti nisu od presudnog značaja, ali ih panel mora uzeti u obzir *proprio motu* ili ako na njih skrene pažnju neka od strana u postupku.¹³

9. U ovoj odluci panel će se baviti samo ocenom faktora koji su već razmotreni prema članu 41(6) i utvrđivanjem da li i dalje postoje okolnosti koje opravdavaju produženje pritvora g. Veseljija, s obzirom na to da se situacija u međuvremenu nije promenila.

¹⁰ V. KSC-CA-2022-01, F00031, panel Apelacionog suda, *Decision on Specialist Prosecutor's Office Request to Maintain Detention* /Odluka po zahtevu Specijalizovanog tužilaštva za produženje mere pritvora/, 28. jul 2022, stav 8, gde se navodi da su u fazi pre izricanja osude u prvostepenom postupku "sudija za prethodni postupak ili pretresni panel [sic] dužni da, prema članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika, svaka dva meseca automatski preispituju meru pritvora".

¹¹ V. takođe, F01461, pretresni panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju/, 17. april 2023, stav 8.

¹² IA022/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 22. avgust 2022, poverljivo, stav 37. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA022/F00005/RED.

¹³ IA010/F00008, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora/, 27. oktobar 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA010/F00008/RED.

A. KRITERIJUMI IZ ČLANA 41

1. Osnovana sumnja

10. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.¹⁴

11. Tužilaštvo tvrdi da je kriterijum iz člana 41(6)(a) i dalje zadovoljen. Po mišljenju tužilaštva, nije došlo ni do kakvih promena zbog kojih bi trebalo odstupiti od zaključka da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za krivična dela iz izmenjene optužnice. Tužilaštvo dalje tvrdi da je u više navrata potvrđeno da i dalje postoji dobro utemeljena sumnja da je g. izvršio krivična dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća.¹⁵

12. Panel primećuje da je sudija za prethodni postupak zaključio da, prema članu 39(2), postoji dobro utemeljena sumnja da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za izvesne zločine protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratne zločine (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13, 14(1)(c) i 16(1)(a).¹⁶

¹⁴ V. takođe, ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, Judgment, 28. novembar 2017, stav 222.

¹⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 7.

¹⁶ F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Thaçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veselija, Redžepa Seljimi i Jakupa Krasničija/, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 521(a)(i)-(ii). Poverljiva redigovana verzija zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac podneo je potvrđenu optužnicu u okviru dokumenta F00034, specijalizovani tužilac, *Submission of Confirmed Indictment and Related Requests* /Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice i povezani zahtevi/, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Further Redacted Indictment* /Dodatno redigovana optužnica/, 4. novembar 2020; F00134, specijalizovani tužilac, *Lesser Redacted Version of Redacted Indictment*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020 /Manje redigovana verzija optužnice, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020/, 11. decembar 2020, poverljivo. Dodatno ispravljena potvrđena optužnica podneta je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), s poverljivom redigovanom (F00455/CONF/RED/A01) i javnom redigovanom F00455/RED/A01 verzijom. Dana 17. januara 2022, specijalizovani tužilac podneo je poverljivu ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01.

Pored toga, sudija za prethodni postupak je zaključio da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo protiv g. Veseljija u izmenjenoj i dopunjenoj optužnici.¹⁷ Panel dalje podseća da su ti zaključci doneti na osnovu kriterijuma koji je stroži od kriterijuma postojanja osnovane sumnje iz člana 41(6)(a).¹⁸

13. Pošto nema bitnih okolnosti koje bi uticale na navedene zaključke, panel smatra da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Veselji izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10).

2. Neophodnost pritvora

14. Kad je reč o osnovima za produženje pritvora, član 41(6)(b) predviđa tri alternativna osnova (opasnosti) za zaključak da je pritvor neophodan: (i) opasnost od bekstva; (ii) opasnost od ometanja postupka; i (iii) opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.¹⁹ Pritvor treba produžiti ukoliko postoje jasni osnovi da se veruje da će se jedna ili više tih opasnosti ostvariti.²⁰ Panel napominje da izraz "jasni" u

¹⁷ F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED) i javna redigovana verzija (F00777/RED) zavedene su 22. aprila 2022. i 6. maja 2022. Poverljiva manje redigovana verzija zavedena je 16. maja 2022. (F00777/CONF/RED2). Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11. Tužilaštvo je 29. aprila 2022. podnelo potvrđenu izmenjenu optužnicu (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), s poverljivom redigovanom (F00789/A02) i javnom redigovanom (F00789/A05) verzijom. Dana 30. septembra 2022, tužilaštvo je podnelo poverljivu dodatno izmenjenu potvrđenu optužnicu (F00999/A01) i njenu javnu redigovanu verziju (F00999/A03). Javna manje redigovana verzija potvrđene optužnice zavedena je 15. februara 2023. (F01296/A03) i 27. februara 2023. (F01323/A01).

¹⁸ IA008/F00004, panel Apelacionog suda, *Decision on Kadri Veseli's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: odluka o Veseljijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 21. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED.

¹⁹ ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, Judgment, 5. jul 2016 (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 88; ECtHR, *Zohlandt v. the Netherlands*, no. 69491/16, 9. februar 2021, Judgment, stav 50; ECtHR, *Grubnyk v. Ukraine*, no. 58444/15, 17. septembar 2020, Judgment, stav 115; ECtHR, *Korban v. Ukraine*, no. 26744/16, 4. jul 2019, Judgment, stav 155.

²⁰ IA004/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka o žalbi Hašima Tačija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu:

ovom kontekstu znači da te opasnosti treba detaljno opisati i pozvati se na relevantne informacije ili dokaze.²¹ Pri utvrđivanju da li postoji neki od osnova iz člana 41(6)(b) koji opravdavaju zadržavanje nekog lica u pritvoru, merodavni kriterijum je, s jedne strane, da je manje nego izvesno, ali s druge, da je više nego moguće da će se neka opasnost ostvariti.²²

(a) Opasnost od bekstva

15. Tužilaštvo iznosi da je g. Veselji sada upoznat sa teškim optužbama iz potvrđene optužnice, sa mogućnošću da mu bude izrečena dugotrajna kazna, kao i sa dokazima koji će biti izvedeni u vezi sa krivičnim delima za koja se tereti. Po mišljenju tužilaštva, činjenica da je suđenje počelo čini opasnost od bekstva još većom. Tužilaštvo dodaje da postoji "dovoljno realna mogućnost" da će se opasnost od bekstva g. Veseljija ostvariti, pošto je on upoznat sa optužbama i realnom mogućnošću da mu bude izrečena dugotrajna kazna.²³

16. Panel je razmotrio argumente tužilaštva imajući u vidu fazu postupka i potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

17. Kad je reč o argumentu tužilaštva u vezi sa napredovanjem postupka, panel smatra da taj uopšteni argument tužilaštva da opasnost od bekstva raste sa odmicanjem postupka u ovoj fazi nije uverljiv. Panel smatra da tužilaštvo nije dokazalo da, s obzirom na fazu postupka, postoji "dovoljno realna mogućnost" da će optuženi pobeći ukoliko bude pušten na slobodu.²⁴

odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu), 30. april 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA004/F00005/RED.

²¹ U članu 19.1.30 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2022, Zakon br. 04/L-123, pod izrazom "jasno" misli se na to da "strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kom govori".

²² Odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 22.

²³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 9.

²⁴ Odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 24.

18. Što se tiče argumenta tužilaštva da je zbog izricanja presude u predmetu *Tužilac protiv Saljiha Mustafe* g. Veselji svesniji mogućnosti da i njemu bude izrečena dugotrajna kazna zatvora, panel tu tvrdnju smatra spekulativnom. Tužilaštvo nije pokazalo da taj faktor ima veću težinu od drugih faktora koje je panel uzeo u obzir u svojim ranijim odlukama. U svakom slučaju, g. Veselji uživa pretpostavku nevinosti.

19. Panel je razmotrio argumente tužilaštva imajući u vidu fazu postupka i, mada se opasnost od bekstva nikada ne može sasvim isključiti, potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

20. Panel stoga smatra da se u ovom trenutku g. Veseljiju ne može produžiti pritvor na osnovu postojanja opasnosti od bekstva iz člana 41(6)(b)(i).

(b) Opasnost od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima

21. Pozivajući se na ranije zaključke panela, tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak.²⁵ Tužilaštvo navodi da su na Kosovu zastrašivanje svedoka i ometanje krivičnih postupaka protiv bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) i dalje redovna pojava, što je, kao što je potvrdio Apelacioni sud, bitan "kontekstualni faktor".²⁶ Pored toga, tužilaštvo navodi da je g. Veselji primio informacije vezane za prvih 40 svedoka i da je opasnost od ometanja sve veća kako mu se obelodanjuje identitet preostalih svedoka za koje je odobreno odloženo obelodanjivanje identiteta.²⁷ Na kraju, tužilaštvo tvrdi da to što optuženi ima pravo da mu se obelodani relevantan materijal ne znači da treba zanemariti rizike koje to obelodanjivanje povlači sa sobom, naročito u kontekstu uslovnog puštanja na slobodu.²⁸

²⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 10-15.

²⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12.

²⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

²⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 15.

22. Panel skreće pažnju na to da kriterijum za ocenjivanje opasnosti iz člana 41(6)(b) ne iziskuje da se iznese "konkretan primer" situacije kad je g. Veselji lično zastrašivao ili uznemiravao nekog svedoka.

23. Panel je već utvrdio i ovde podseća na sledeće: (i) g. Veselji ima mogućnost da izdaje uputstva jednom licu koje je u kontaktu sa Specijalizovanim većima, i na taj način on se neposredno umešao u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća; (ii) g. Veselji još uvek igra značajnu ulogu na Kosovu s obzirom na svoje prethodne položaje, pa zahvaljujući tome može, na primer, da dobije pristup određenim informacijama ili podršku drugih lica; (iii) u vreme kad se g. Veselji nalazio na čelu te obaveštajne službe Kosova (u daljem tekstu: SHIK), pripadnici te službe su učestvovali u vršenju pritiska na svedoke; i (iv) kako odmiče postupak, g. Veselji stiče sve bolji uvid u dokaze koji potvrđuju teške optužbe protiv njega.²⁹

24. Imajući u vidu da suđenje dalje napreduje, Veseljijevoj odbrani su obelodanjeni i dalje se obelodanjuju imena i lični podaci izvesnih veoma osetljivih svedoka, što znači da će te informacije biti dostupne i širem krugu lica, uključujući optuženog. To pak povećava rizik da osetljive informacije o tim svedocima dopru do javnosti pre nego što oni daju iskaz. S obzirom na to, puštanje na slobodu optuženog koji raspolaže osetljivim informacijama nije poželjno ukoliko se svedocima koji tek treba da daju iskaz želi pružiti efikasna zaštita.³⁰

25. Pored toga, na Kosovu se i dalje redovno zastrašuju svedoci i ometaju krivični postupci protiv bivših pripadnika OVK, što je problem koji se ne može rešiti samo primenom zaštitnih mera.³¹

26. Panel stoga zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak pred Specijalizovanim većima.

²⁹ Deseta odluka o pritvoru, stav 21 i izvori na koje se tamo upućuje.

³⁰ Deseta odluka o pritvoru, stav 22.

³¹ Deseta odluka o pritvoru, para 23. V. takođe KSC-BC-2020-05, F00494/RED, Pretresni panel I, *Public Redacted Version of Trial Judgment* /Javna redigovana verzija prvostepene presude/, 19. januar 2023, stav 57. Ispravljena verzija zavedena je 8. juna 2023, F00494/RED3/COR.

(c) Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

27. Tužilaštvo podseća na zaključke panela iz desete odluke o pritvoru i tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela.³²

28. Panel podseća da je u desetoj odluci o pritvoru zaključio da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela. Panel smatra da su faktori koji su razmotreni prilikom utvrđivanja opasnosti od ometanja postupka relevantni i za utvrđivanje da li postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela. Imajući to u vidu, panel smatra da od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nije došlo do promena okolnosti koje bi nalagale donošenje drugačijeg zaključka po ovom pitanju.³³

29. Panel ističe da je suđenje u ovom predmetu u toku, da je Veseljijevoj odbrani obelodanjen identitet osetljivih svedoka i da se mora izbeći svaka opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.

30. Panel smatra da, s obzirom na sve faktore, i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela prema članu 41(6)(b)(iii).

3. Zaključak

31. Panel zaključuje da u ovom trenutku i dalje raspolaže nedovoljnim informacijama da bi zaključio da bi g. Veselji mogao da izbegava pravdu. Međutim, primenivši relevantni kriterijum, panel se uverio da postoji opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli dati iskaz u ovom predmetu, odnosno koji treba da stupe pred Specijalizovana veća. Panel će u nastavku oceniti da li se

³² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 16-20.

³³ Deseta odluka o pritvoru, stav 26.

nekim od uslova za puštanje g. Veseljija na slobodu mogu u dovoljnoj meri otkloniti te opasnosti.

B. DRUGE MERE UMETO PRITVORA

32. Pozivajući se na ranije zaključke panela, tužilaštvo tvrdi da se date opasnosti mogu efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća i da od donošenja prethodne odluke nije došlo ni do kakvih promena koje bi dovele do drugačijeg zaključka.³⁴

33. Pri odlučivanju da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, panel mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b).³⁵ U članu 41(12) predviđen je niz mera koje treba razmotriti kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo ponavljanje krivičnog dela i omogućilo uspešno vođenje postupka. S tim u vezi panel podseća da se pritvor produžava samo ako nema alternativnih, objektivno raspoloživih blažih mera kojima se dovoljno mogu umanjiti rizici iz člana 41(6)(b).³⁶ Panel stoga mora da

³⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 21-25.

³⁵ U vezi sa obavezom da se razmotre "alternativne mere", v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/ (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], no. 5826/03, *Judgment*, 22. maj 2012 (u daljem tekstu: *Idalov v. Russia* [GC]), stav 140 *in fine*.

³⁶ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 114; KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of Amendments to the Rules of Procedure and Evidence Adopted by the Plenary on 29 and 30 April 2020* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020/, 22. maj 2020, stav 70. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

razmotri sve objektivne alternativne mere koje se mogu uvesti, a ne samo one koje iznesu strane u postupku.³⁷

34. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, panel ostaje pri stavu da se nijednom merom iz člana 41(12) u ovoj fazi postupka ne mogu u dovoljnoj meri umanjiti postojeće opasnosti.³⁸ Pored toga, panel smatra da mere koje se primenjuju u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća u celini uzev strogo ograničavaju mogućnost zloupotrebe nenadziranih poseta i komunikacije sa članovima porodice i licima koja imaju odobrenje za posetu, u cilju maksimalnog smanjivanja opasnosti od ometanja postupka i od vršenja novih krivičnih dela.³⁹ Šta više, one doprinose stvaranju kontrolisane sredine u kojoj se potencijalne povrede tajnosti podataka lakše mogu utvrditi odnosno sprečiti.⁴⁰

35. Panel nadalje ostaje pri stavu da se komunikacija g. Veseljija samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća može ograničiti tako da se opasnost od ometanja postupka i vršenja novih krivičnih dela dovoljno umanjuje.⁴¹

36. S obzirom na navedeno, panel smatra da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja krivičnih dela može efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća. Imajući to u vidu, panel smatra da je neophodno produžiti pritvor g. Veseljija kako bi se otklonile opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii).

³⁷ IA003/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/*, 30. april 2021, poverljivo, stav 86. Javna redigovana verzija zavedena je 11. februara 2022, IA003/F00005/RED; KSC-BC-2020-05, F00127, Pretresni panel I, *Fourth Decision on Review of Detention /Četvrta odluka o preispitivanju mere pritvora/*, 25. maj 2021, stav. 24.

³⁸ Deseta odluka o pritvoru, stav 32.

³⁹ Deseta odluka o pritvoru, stav 32.

⁴⁰ Deseta odluka o pritvoru, stav 32.

⁴¹ Deseta odluka o pritvoru, stav 33.

C. OPRAVDANOST MERE PRITVORA

37. Tužilaštvo upućuje na ranije zaključke panela i tvrdi da je pritvor g. Veseljija i dalje srazmerna mera, naročito s obzirom na to da postupak napreduje razumnim tempom.⁴²

38. Panel podseća da se opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i shodno njegovim osobenostima.⁴³ Prema proceni panela, osobene karakteristike ovog predmeta su sledeće: (i) g. Veselji se po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u kojima je, prema optužbama, imao značajnu ulogu;⁴⁴ (ii) ukoliko bude oglašen krivim, g. Veseljiju može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora;⁴⁵ (iii) opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu se umanjiti uvođenjem nikakvih uslova;⁴⁶ (iv) predmet protiv g. Veseljija je složen;⁴⁷ i (v) suđenje je u toku i postupak napreduje razumnim tempom.

39. S obzirom na te faktore, kao i na činjenicu da i dalje postoji opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela, koje se ne mogu dovoljno umanjiti primenom objektivnih alternativnih mera, panel smatra da je produženje pritvora g. Veseljija za još dva meseca, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, neophodna i srazmerna mera.

40. Panel, međutim, primećuje da optuženi već znatno vreme boravi u pritvoru i da je velika verovatnoća da će suđenje dugo trajati. Kao što je već navedeno, i panel i strane u postupku zato moraju posebno da vode računa o tome da se postupak odvija što ekspeditivnije. Panel će u svakoj fazi postupka nastaviti da prati da li je dalji pritvor neophodan i opravdan..

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-29.

⁴³ Deseta odluka o pritvoru, stav 36.

⁴⁴ Deseta odluka o pritvoru, stav 36.

⁴⁵ Deseta odluka o pritvoru, stav 36.

⁴⁶ V. stav 36 gore.

⁴⁷ Deseta odluka o pritvoru, stav 36.

V. DISPOZITIV

Iz navedenih razloga panel:

- a) **NALAŽE** produženje pritvora g. Veseljija; i
- b) **NALAŽE** tužilaštvu da do 25. septembra 2023. u 16:00 časova podnese izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora, a odgovor i replika se zatim podnose u skladu s rokovima predviđenim pravilom 76.

/potpis na originalu/

Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

U sredu, 16. avgusta 2023.

U Hagu, Holandija